

Пагадненне аб самарэгуляванні незалежнага беларускага медыясектара

Прэамбула

Мы, рэдакцыі незалежных беларускіх медыя і беларускія медыяарганізацыі, усведамляючы вялікую грамадскую значнасць прафесіі журналіста і выклікі, якія сёння стаяць перад нашай прафесіяй, усведамляючы, што ацэнка паводзінаў журналістаў і адпаведнасці іх правілам этыкі мусіць быць сферай адказнасці саміх журналістаў, а прымус, у тым ліку дзяржаўны, у гэтай сферы недапушчальны і заўсёды азначае страту незалежнасці, усведамляючы, што здольнасць журналісцкай супольнасці самастойна вырашаць этычныя канфлікты, прызнаваць памылкі і несці адказнасць, як і здольнасць абараніць журналіста ад неабгрунтаваных прэтэнзій, падвышае давер грамадства да журналісцкай супольнасці і да журналісцкай працы, прызнаючы этычныя стандарты, замацаваныя ў Кодэксе прафесійнай этыкі беларускіх журналістаў, добраахвотна прымаючы на сябе абавязак прытрымлівацца гэтых стандартаў і прасоўваць іх у журналісцкай супольнасці, маючы намер пашыраць тэрыторыю свабоды выказвання і спрыяць захаванню, умацаванню і развіццю незалежнага беларускага медыясектара, вырашылі аб'яднаць нашыя намаганні і кампетэнцыі дзеля стварэння інстытута самарэгулявання незалежнага беларускага медыясектара, з гэтай мэтай заключылі дадзенае Пагадненне і ствараем адмысловую сістэму органаў самарэгулявання.

1. Асноўныя тэрміны і іх азначэнні

У гэтым Пагадненні выкарыстоўваюцца наступныя тэрміны:

Незалежны беларускі медыясектар — незалежныя медыя, якія дзейнічаюць у Беларусі або знаходзяцца за мяжой, але працягваюць працаваць на беларускую аўдыторыю і для Беларусі, арганізацыі, медыяспецыялісты і іншыя ўдзельнікі медыярынку, якія падтрымліваюць іх.

Медыясамблея — найвышэйшы орган самарэгулявання беларускага медыясектара. У склад Медыясамблеі ўваходзяць усе рэдакцыі беларускіх медыя і беларускія медыяарганізацыі, якія далучыліся да Кодэкса прафесійнай этыкі беларускіх журналістаў (далей — Кодэкс) і гэтага Пагаднення. Медыясамблея

абірае Раду па медыяэтыцы, прымае акты ў сферы самарэгулявання медыясектара і выконвае іншыя паўнамоцтвы, прадугледжаныя гэтым Пагадненнем.

Рада па медыяэтыцы — выбарны орган самарэгулявання, які ствараецца для рэагавання на парушэнні прафесійнай этыкі ў беларускім медыясектары і ўрэгулявання звязаных з гэтым канфліктных сітуацый.

Сакратарыят — орган, які ажыццяўляе тэхнічную і арганізацыйную падтрымку дзейнасці Медыясамблеі і Рады па медыяэтыцы. Функцыі Сакратарыята выконвае Беларуска асацыяцыя журналістаў.

Рэдакцыя медыя — арганізацыя, якая рэгулярна стварае і распаўсюджвае кантэнт для масавай аўдыторыі.

Медыяарганізацыя — сяброўскае аб'яднанне журналістаў, выдаўцоў, іншых суб'ектаў медыясектара, іншая арганізацыя, дзейнасць якой скіраваная на падтрымку і развіццё медыясектара і абарону правоў яго суб'ектаў.

2. Далучэнне да Кодэкса і Пагаднення

Кожная рэдакцыя беларускага медыя ці беларуская медыяарганізацыя можа далучыцца да Кодэкса і гэтага Пагаднення. Далучэнне да Кодэкса і Пагаднення азначае, што рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя становіцца ўдзельнікам Медыясамблеі, абавязваецца прытрымлівацца Кодэкса і выконваць іншыя абавязкі, прадугледжаныя гэтым Пагадненнем.

Для далучэння да Кодэкса і Пагаднення рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя накіроўвае ў Сакратарыят заяву. На працягу 5 дзён Сакратарыят абавязаны ўключыць заяўніка ў рэестр удзельнікаў Медыясамблеі. З моманту ўключэння ў рэестр рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя лічыцца далучанай да Кодэкса і Пагаднення і набывае статус удзельніка Медыясамблеі. Паведамленне пра далучэнне новага ўдзельніка накіроўваецца непасрэдна яму і ўсім астатнім удзельнікам Медыясамблеі.

Рэестр удзельнікаў Медыясамблеі публікуецца Сакратарыятам на сваіх інфармацыйных рэсурсах. Па жаданні ўдзельніка назва рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі можа не пазначацца ў рэестры.

У выключных выпадках, пры відавочнай неадпаведнасці рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі крытэрам удзельніка Медыясамблеі, Сакратарыят мае права не ўключаць яе ў рэестр, а прыпыніць працэс далучэння і перадаць гэтае пытанне на найбліжэйшае па часе пасяджэнне Медыясамблеі. Сакратарыят накіроўвае паведамленне пра гэта рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі, якая падала заяву аб далучэнні, і ўсім удзельнікам Медыясамблеі.

3. Абавязкі ўдзельнікаў Медыяасамблеі

Рэдакцыі медыя і медыяарганізацыі, якія далучыліся да Кодэкса і Пагаднення і набылі статус удзельнікаў Медыяасамблеі, прымаюць на сябе наступныя абавязкі:

- прытрымлівацца ў сваёй дзейнасці Кодэкса прафесійнай этыкі беларускіх журналістаў, пашыраць яго ўжыванне сярод журналістаў, якія працуюць у медыя ці з'яўляюцца сябрамі медыяарганізацыі, і іншых суб'ектаў беларускага медыясектара;
- прызнаваць кампетэнцыю Рады па медыяэтыцы як органа самарэгулявання, удзельнічаць у яе фармаванні і працы;
- удзельнічаць у пасяджэннях Медыяасамблеі і ў прыняцці ёй рашэнняў.

Рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя нясе адказнасць за матэрыялы журналістаў, апублікаваных на рэсурсах гэтага медыя ці медыяарганізацыі. Пры разглядзе Радай па медыяэтыцы звароту ў дачыненні да такога матэрыялу, рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя ўдзельнічаюць у гэтым разглядзе разам з журналістам на яго баку.

4. Выхад і выключэнне са складу ўдзельнікаў Медыяасамблеі

Удзельнік Медыяасамблеі можа ў любы момант выйсці са складу ўдзельнікаў, падаўшы адпаведную заяву ў Сакратарыят. З моманту падачы такой заявы лічыцца, што выхад са складу ўдзельнікаў адбыўся.

Удзельнік Медыяасамблеі, які спыніў сваю дзейнасць у якасці рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі і не выйшаў са складу ўдзельнікаў самастойна, можа быць выключаны з яго рашэннем Медыяасамблеі.

Рада па медыяэтыцы захоўвае за сабой права разглядаць звароты аб меркаваных парушэннях прафесійнай этыкі ў дачыненні да былога ўдзельніка Медыяасамблеі, калі гэтыя меркаваныя парушэнні былі дапушчаныя ім у перыяд знаходжання ў складзе ўдзельнікаў Медыяасамблеі.

5. Медыяасамблея

5.1. Кампетэнцыя Медыяасамблеі

- прыняцце актаў у сферы самарэгулявання беларускага медыясектара, ўнясенне зменаў у гэтае Пагадненне і іншыя прынятыя акты;

- выбары сябраў Рады па медыяэтыцы, прыняцце рашэнняў аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябраў Рады па медыяэтыцы;
- разгляд справаздач Рады па медыяэтыцы;
- прыняцце рашэнняў аб выключэнні са складу ўдзельнікаў Медыяасамблеі;
- вырашэнне надзвычайных задач, якія адпавядаюць прынцыпам і мэтам гэтага Пагаднення, але не ўрэгуляваныя ім.

5.2. Прадстаўніцтва, кворум і прыняцце рашэнняў

Медыяасамблея ажыццяўляе сваю дзейнасць шляхам правядзення пасяджэнняў.

Удзельнікі Медыяасамблеі ўдзельнічаюць у яго пасяджэннях праз сваіх прадстаўнікоў. Кожны ўдзельнік Медыяасамблеі накіроўвае на пасяджэнне аднаго свайго прадстаўніка, упаўнаважанага галасаваць ад імя ўдзельніка Медыяасамблеі па любых пытаннях, што разглядаюцца на пасяджэнні.

Пасяджэнне Медыяасамблеі лічыцца паўнамоцным, калі на ім прысутнічае больш за 1/2 ад агульнай колькасці ўдзельнікаў Медыяасамблеі. У выпадку, калі на пасяджэнні адсутнічае патрэбная колькасць удзельнікаў, Сакратарыят прызначае новую дату пасяджэння Медыяасамблеі.

Кожны ўдзельнік Медыяасамблеі на пасяджэнні мае адзін голас. Рашэнне Медыяасамблеі лічыцца прынятым, калі за яго прагаласавала больш за 1/2 ўдзельнікаў Медыяасамблеі, прысутных на пасяджэнні. Для працэдуры выбараў сябраў Рады па медыяэтыцы прадугледжаныя асобныя правілы галасавання.

5.3. Чарговыя і пазачарговыя пасяджэнні

Пасяджэнні Медыяасамблеі могуць праводзіцца ў чарговым і пазачарговым парадку.

Чарговае пасяджэнне Медыяасамблеі праводзіцца не радзей за адзін раз на год — для разгляду справаздачы Рады па медыяэтыцы і правядзення чарговых выбараў сябраў Рады па медыяэтыцы. Такое пасяджэнне праводзіцца не пазней за 10 дзён да сканчэння паўнамоцтваў сябраў Рады па медыяэтыцы.

Пазачарговыя пасяджэнні Медыяасамблеі праводзяцца ў наступных выпадках:

- для правядзення пазачарговых выбараў сябраў Рады па медыяэтыцы — на працягу 30 дзён з моманту, калі колькасць дзеючых сябраў Рады па медыяэтыцы перастала дасягаць неабходнага кворуму;

- для разгляду пытання аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябра Рады па медыяэтыцы — на працягу 30 дзён пасля паступлення ў Сакратарыят запыту аб спыненні паўнамоцтваў;
- паводле ініцыятывы не менш за 1/3 ад агульнай колькасці ўдзельнікаў Медыяасамблеі — на працягу 30 дзён пасля паступлення ў Сакратарыят адпаведнай заявы.

Абавязак па прызначэнні даты пасяджэння Медыяасамблеі і арганізацыі яго правядзення ўскладаецца на Сакратарыят.

5.4. Парадак паведамлення пра прызначанае пасяджэнне і парадак яго правядзення

Сакратарыят паведамляе ўдзельнікам Медыяасамблеі пра правядзенне пасяджэння і публікуе аналагічнае паведамленне на інфармацыйных рэсурсах Сакратарыята не пазней за 15 дзён да прызначанай даты пасяджэння. Паведамленне павінна ўтрымліваць спіс пытанняў, якія будуць разглядацца на пасяджэнні, і іншую неабходную інфармацыю (Рээстр кандыдатаў у сябры Рады па медыяэтыцы і інш.).

Пасяджэнні Медыяасамблеі могуць праводзіцца ў вочнай форме, у фармаце анлайн-канферэнцыі альбо ў змяшаным фармаце.

Пасяджэнне Медыяасамблеі вядзе Старшыня, які абіраецца ўдзельнікамі пасяджэння на час яго правядзення. Адкрыццё пасяджэння і правядзенне выбараў яго старшыні ажыццяўляе старшыня Рады па медыяэтыцы.

Медыяасамблея самастойна вызначае, якія з прынятых на яе пасяджэнні рашэнняў могуць быць апублікаваныя ў адкрытым доступе. Гэтае правіла не распаўсюджваецца на рашэнні, якія тычацца складу Рады па медыяэтыцы: спіс абраных на пасяджэнні сябраў Рады і рашэнні аб адхіленні сябра Рады ад пасяджэння публікуюцца на інфармацыйных рэсурсах Сакратарыята без выключэнняў.

6. Рада па медыяэтыцы

Кампетэнцыя Рады па медыяэтыцы:

- разгляд зваротаў аб меркаваных парушэннях прафесійнай этыкі журналістаў, дапушчаных удзельнікамі Медыяасамблеі, і прыняцце па іх рашэнняў;

- разгляд па ўласнай ініцыятыве выпадкаў меркаваных парушэнняў прафесійнай этыкі журналістаў, якія выклікаюць вялікі рэзананс у грамадстве;
- урэгуляванне сітуацый, звязаных з меркаванымі парушэннямі прафесійнай этыкі журналістаў, без разгляду зваротаў;
- штогадовая справаздачнасць перад Медыясамблеяй;
- выданне рэкамендацый і заўваг агульнага характару для журналісцкай супольнасці на падставе практыкі Рады па медыяэтыцы.

Рада па медыяэтыцы складаецца з 7 сябраў, абраных на пасяджэнні Медыясамблеі з ліку асоб, якія валодаюць высокімі маральнымі якасцямі і прызнанай ў медыясупольнасці прафесійнай кампетэнцыяй. Сябры Рады па медыяэтыцы абіраюцца і дзейнічаюць у асабістай якасці, прыналежнасць да ўдзельнікаў Медыясамблеі не з'яўляецца ўмовай для абрання сябрам Рады па медыяэтыцы.

Тэрмін паўнамоцтваў сябра Рады па медыяэтыцы складае тры гады. Асоба не можа займаць пасаду сябра Рады больш за два тэрміны.

Дзейнасцю Рады па медыяэтыцы кіруе старшыня, які абіраецца са складу Рады па медыяэтыцы яе сябрамі. Выбары старшыні Рады па медыяэтыцы праводзяцца пасля кожнай змены складу Рады па медыяэтыцы ў сувязі з ратацыяй ці з іншых прычын.

У выпадку, калі старшыня часова не можа ўдзельнічаць у дзейнасці Рады па медыяэтыцы, Рада па медыяэтыцы абірае са свайго складу асобу, якая выконвае функцыі старшыні ў перыяд яго адсутнасці.

Сябры Рады па медыяэтыцы, улучна са старшынёй, ажыццяўляюць сваю дзейнасць на грамадскіх пачатках.

Кожны сябра Рады па медыяэтыцы з моманту яго абрання павінен прытрымлівацца прынцыпаў, выкладзеных у Дэкларацыі сябра Рады па медыяэтыцы.

Сакратарыят публікуе спіс сябраў Рады на сваіх інфармацыйных рэсурсах і падтрымлівае яго ў актуальным стане.

7. Сакратарыят

Сакратарыят выконвае наступныя функцыі:

- вядзенне карэспандэнцыі Рады па медыяэтыцы, у тым ліку рэгістрацыя і перадача ў Раду па медыяэтыцы зваротаў аб меркаваных парушэннях

прафесійнай этыкі журналістаў, дасыланне рашэнняў Рады па медыяэтыцы зацікаўленым суб'ектам, рэгістрацыя запытаў аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябра Рады па медыяэтыцы, паведамленне ўдзельнікам Медыяасамблеі пра правядзенне пасяджэння Медыяасамблеі;

- вядзенне інфармацыйных рэсурсаў, на якіх асвятляецца дзейнасць органаў самарэгулявання, у тым ліку публікацыя рашэнняў Рады па медыяэтыцы, паведамленняў пра правядзенне пасяджэння Медыяасамблеі, рашэнняў Медыяасамблеі у выпадках, прадугледжаных Медыяасамблеяй, публікацыя спіса сябраў Рады па медыяэтыцы і падтрыманне яго ў актуальным стане;
- вядзенне Рээстра ўдзельнікаў Медыяасамблеі;
- вядзенне Рээстра кандыдатаў у сябры Рады па медыяэтыцы;
- прызначэнне пасяджэнняў Медыяасамблеі ў выпадках, прадугледжаных гэтым Пагадненнем, і арганізацыя іх правядзення;
- арганізацыйная і тэхнічная падтрымка пасяджэнняў Рады па медыяэтыцы.

Функцыі Сакратарыята выконвае Беларускае асацыяцыя журналістаў.

Асоба, выбраная ў склад Рады па медыяэтыцы, не можа ўдзельнічаць у працы Сакратарыята ў перыяд выканання сваіх паўнамоцтваў у Радзе.

8. Выбары сябраў Рады па медыяэтыцы

Сябры Рады па медыяэтыцы выбіраюцца Медыяасамблеяй шляхам галасавання. Галасаванне прызнаецца сапраўдным пры кворуме ў палову ад усіх удзельнікаў Медыяасамблеі.

Удзельнікі галасавання выбіраюць сябраў Рады з асоб, зарэгістраваных у Рээстры кандыдатаў. Кожны ўдзельнік мае колькасць галасоў, роўную колькасці сябраў Рады, якія абіраюцца. Удзельнік не можа аддаць за аднаго кандыдата больш за адзін голас.

Кандыдаты, якія набралі найбольшую колькасць галасоў, лічацца абранымі, за выключэннем выпадкаў, калі кандыдат не набраў мінімальны парог галасоў, які складае палову ад колькасці ўдзельнікаў галасавання.

Пры правядзенні выбараў у першы склад Рады патрабаванне аб мінімальным парозе галасоў не прымяняецца.

У выпадку, калі па выніках галасавання два альбо больш кандыдаты прэтэндуюць на адно месца, праводзіцца паўторнае галасаванне, і абраным лічыцца кандыдат, які набраў найбольшую колькасць галасоў.

У выпадку, калі па выніках галасавання ўдзельнікі не абралі неабходную колькасць сябраў Рады, арганізуюцца дадатковыя выбары, у ходзе іх выбіраюцца сябры, якіх не стае. Дадатковыя выбары праводзяцца паводле працэдуры, вызначанай для выбараў сябраў Рады па медыяэтыцы.

9. Фармаванне Рэестра кандыдатаў

Рэестр кандыдатаў фармуецца з асоб, намінаваных удзельнікамі Медыяасамблеі, а таксама на падставе працэдуры самавылучэння. Перыяд працэдуры фармавання рэестра вызначаецца і публічна абвешчаецца Сакратарыятам.

Калі да моманту завяршэння перыяду фармавання рэестра, абвешчанага Сакратарыятам, колькасць зарэгістраваных асоб у Рэестры кандыдатаў не дазваляе правесці канкурэнтныя выбары, Сакратарыят мусіць працягнуць перыяд намінацыі на тэрмін не больш за 1 месяц.

9.1. Намінацыя ўдзельнікамі Медыяасамблеі

Кожны ўдзельнік Медыяасамблеі мае права намінаваць аднаго ці некалькіх кандыдатаў, якія адпавядаюць патрабаванням, вызначаным гэтым Пагадненнем для сябраў Рады па медыяэтыцы.

Намінаваная асоба лічыцца зарэгістраванай у Рэестры кандыдатаў з моманту атрымання Сакратарыятам наступных дакументаў ад удзельніка Медыяасамблеі:

- паведамленне аб намінацыі,
- кароткія біяграфічныя звесткі намінаванай асобы,

9.2. Самавылучэнне кандыдатаў

Кожная асоба, якая адпавядае патрабаванням, вызначаным гэтым Пагадненнем для сябраў Рады па медыяэтыцы, можа самастойна вылучыць сваю кандыдатуру.

Асоба лічыцца зарэгістраванай у Рэестры кандыдатаў з моманту атрымання ад яе Сакратарыятам наступных дакументаў:

- кароткія біяграфічныя звесткі самавылучанай асобы,
- рэкамендацыйны ліст, які пацвярджае кваліфікацыю і рэпутацыю асобы.

10. Ратацыя

Для забеспячэння ратацыі штогод праводзіцца замена часткі сябраў Рады па медыяэтыцы.

Першы склад Рады выбіраецца з рознымі тэрмінамі паўнамоцтваў: два сябры будуць абраныя на 1 год, два — на 2 гады, а тры — на 3 гады. Тэрмін абрання сябра першага складу Рады вызначаецца лёсаваннем.

Для забеспячэння бесперапыннасці працы Рады па медыяэтыцы сябры, чый тэрмін паўнамоцтваў завяршаецца, працягваюць выконваць свае абавязкі да моманту абрання і зацвярджэння новых сябраў.

11. Датэрміновае спыненне паўнамоцтваў

Паўнамоцтвы сябра Рады па медыяэтыцы спыняюцца датэрмінова па ўласным жаданні сябра альбо рашэннем Медыяасамблеі.

11.1. Добраахвотнае складанне паўнамоцтваў

Сябра Рады па медыяэтыцы, які хоча датэрмінова спыніць свае паўнамоцтвы, паведамляе пра гэта Медыяасамблеі шляхам звароту ў Сакратарыят. Днём спынення паўнамоцтваў лічыцца дзень такога паведамлення.

11.2. Адхіленне ад пасады паводле рашэння Медыяасамблеі

Медыяасамблея можа прыняць рашэнне аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў у выпадку парушэння Дэкларацыі сябрам Рады па медыяэтыцы, у тым ліку:

- сістэматычнае невыкананне абавязкаў па ўдзеле ў працы Рады,
- парушэнне прынцыпаў празрыстасці, незалежнасці, неперадузятасці, канфідэнцыйнасці пры выкананні сваіх абавязкаў у якасці сябра Рады,
- парушэнне прынцыпу павагі да правоў і годнасці іншых асоб, якое можа падарваць давер грамадскасці да аб'ектыўнасці і незалежнасці Рады.

Ініцыятарам працэдуры разгляду Медыяасамблеяй пытання аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябра Рады могуць выступаць:

- сябра Рады па медыяэтыцы,
- 1/4 частка ўдзельнікаў Медыяасамблеі.

11.3. Працэдура

Ініцыятар працэдуры накіроўвае ў Сакратарыят запыт з абгрунтаваннем датэрміновага спынення паўнамоцтваў сябра Рады Медыяасамблеяй. Сакратарыят паведамляе Медыяасамблеі, а таксама сябру Рады, датычна якога ініцыюецца працэдура, пра атрыманы запыт.

Медыяасамблея, не пазней за 30 дзён з моманту атрымання паведамлення ад Сакратарыята, склікае пазачарговае пасяджэнне для разгляду пытання аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябра Рады.

Ініцыятар працэдуры і сябра Рады па медыяэтыцы, датычна якога была ініцыяваная працэдура, запрашаюцца для ўдзелу ў пасяджэнні. Пасяджэнне можа быць праведзенае без удзелу названых асоб толькі ў выпадках іх адмовы альбо ўхілення ад удзелу.

Падчас пасяджэння Медыяасамблея разглядае запыт ініцыятара працэдуры, заслухоўвае аргументы бакоў і праводзіць абмеркаванне. Па выніках разгляду Медыяасамблея праводзіць галасаванне.

11.4. Прыняцце рашэння і апавяшчэнне сябра

Рашэнне аб датэрміновым спыненні паўнамоцтваў сябра Рады па медыяэтыцы прымаецца кваліфікаванай большасцю (не менш за 2/3) ад агульнай колькасці ўдзельнікаў Медыяасамблеі.

Медыяасамблея апавяшчае сябра Рады, датычна якога была ініцыяваная працэдура, пра прынятае рашэнне.

Днём спынення паўнамоцтваў лічыцца дзень апавяшчэння сябра Рады пра рашэнне Медыяасамблеі датэрмінова спыніць паўнамоцтвы гэтай асобы.

12. Пазачарговыя выбары сябраў Рады па медыяэтыцы

Калі колькасць дзеючых сябраў Рады па медыяэтыцы не дасягае неабходнага кворуму, вызначанага гэтым Пагадненнем, Медыяасамблея праводзіць пазачарговыя выбары паводле працэдуры, прадугледжанай для выбараў сябраў Рады па медыяэтыцы.

РАЗГЛЯД ЗВАРОТАЎ РАДАЙ ПА МЕДЫЯЭТЫЦЫ

13. Аб'ект і межы разгляду

Аб'ектамі разгляду Рады па медыяэтыцы з'яўляюцца матэрыялы, апублікаваныя рэдакцыямі медыя і медыяарганізацыямі пасля ўступлення ў сілу Кодэкса і Пагаднення.

Рада па медыяэтыцы прымае і разглядае звароты адносна рэдакцый медыя і медыяарганізацый, што далучыліся да Кодэкса і Пагаднення, а таксама журналістаў гэтых медыя і арганізацый, якія з'яўляюцца аўтарамі спрэчных матэрыялаў.

Рада па медыяэтыцы мае паўнамоцтвы па ўласнай ініцыятыве пачаць разгляд выпадкаў парушэння прафесійна-этычных норм журналістыкі, якія маюць сур'ёзнае значэнне для медыясектара, абмяркоўваюцца ў медыйным асяродку і сярод грамадзян. Пры гэтым Рада па медыяэтыцы не абавязаная рэагаваць на ўсе без выключэння этычныя парушэнні, якія адбываюцца ў медыя.

14. Права звароту ў Раду па медыяэтыцы

Правам звароту ў Раду па медыяэтыцы валодае кожны, хто лічыць, што матэрыял журналіста, рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі супярэчыць Кодэксу.

15. Парадак падачы звароту

Зварот у Раду па медыяэтыцы падаецца ў пісьмовым выглядзе шляхам запаўнення электроннай формы, размешчанай на інфармацыйных рэсурсах Сакратарыята.

Зварот павінен быць пададзены ў Раду па медыяэтыцы не пазней чым праз тры месяцы з моманту апублікавання ў медыя матэрыялу, які з'яўляецца прадметам звароту.

Зварот у Раду па медыяэтыцы павінен утрымліваць наступныя звесткі:

1. імя і прозвішча заяўніка альбо поўная назва юрыдычнай асобы, назва групы/аб'яднання, які/якая падае зварот;
2. назва медыя, медыяарганізацыі, імя і прозвішча журналіста (альбо псеўданім), у дачыненні да якога/якой падаецца зварот;
3. дата публікацыі матэрыялу, які з'яўляецца прадметам звароту;
4. назва артыкула альбо праграмы, у якой змяшчаецца інфармацыя, што з'яўляецца прадметам звароту;
5. апісанне сутнасці меркаванага парушэння, якое з'яўляецца прадметам звароту;

6. копія матэрыялу (поўная) альбо спасылка на электронную версію інтэрнэт-выдання з указаным НТТР-адрасам, у якім быў размешчаны спрэчны матэрыял.

Зварот рэгіструецца Сакратарыятам і перадаецца для далейшага рэагавання старшыні Рады па медыяэтыцы. Старшыня Рады прымае да разгляду зварот самастойна альбо даручае адказнаму сябру Рады камунікацыі з бакамі канфлікту, вывучэнне сітуацыі і падрыхтоўку матэрыялаў да пасяджэння Рады.

Рада па медыяэтыцы разглядае пытанні, якія тычацца паводзінаў ці дзеянняў журналістаў, рэдакцый і медыяарганізацый толькі ў той частцы, у якой гэта можа быць ацэнена як парушэнне Кодэкса.

Рада па медыяэтыцы мае права адмовіць у разглядзе звароту ў наступных выпадках:

- патрабаванні да звароту не выкананыя;
- калі яна лічыць, што яго разгляд не ўваходзіць у кампетэнцыю Рады па медыяэтыцы;
- калі зварот відавочна неабгрунтаваны (выкладзены блытана і неахайна, незразумела, у чым заключаецца меркаванае парушэнне журналісцкай этыкі, і да таго падобнае);
- калі ў кампетэнтным судзе распачата адпаведная вытворчасць па спрэчцы.

Аўтары звароту могуць быць ананімізаваныя Радай па медыяэтыцы на іх запыт пры публікацыі Рашэння.

16. Урэгуляванне сітуацыі без разгляду звароту

Пры камунікацыях з бакамі звароту старшыня Рады па медыяэтыцы (ці адказны сябра Рады) можа прапанаваць бакам урэгуляваць канфлікт без разгляду звароту Радай па медыяэтыцы.

Такая прапанова паступае ў выпадках, калі журналіст, рэдакцыя медыя ці медыяарганізацыя, датычна якога/якой паступіў зварот, на стадыі папярэдніх камунікацый прызнае, што ў матэрыяле была дапушчана памылка і гатовы/ая яе выправіць і прынесці непублічныя ці публічныя прабачэнні, у тым ліку шляхам публікацыі адпаведнага матэрыялу ў медыя. Аўтар звароту са свайго боку згодны з прапанаваным варыянтам рэагавання на зварот.

Пры замірэнні бакоў на дадзенай стадыі зварот у Раду па медыяэтыцы застаецца без разгляду. Прадстаўнік Рады па медыяэтыцы, які камунікаваў з бакамі, інфармуе пра замірэнне астатніх сябраў Рады.

17. Рашэнні Рады па медыяэтыцы

Формы рашэнняў, якія могуць прымацца Радай па медыяэтыцы па выніках разгляду зваротаў:

- заява Рады, у якой выкладаецца рашэнне аб парушэнні альбо адсутнасці парушэння Кодэкса. Заява Рады публікуецца Сакратарыятам на сваіх інфармацыйных рэсурсах, а таксама накіроўваецца кіраўнікам рэдакцый медыя ці медыяарганізацый, журналістам, матэрыялы якіх сталі аб'ектамі разгляду Рады, асабе, якая накіравала зварот. Пры публікацыі заявы Рады персанальныя звесткі заяўніка могуць быць ананімізаваныя паводле яго/яе просьбы.
- заява аб недапушчальнасці падобных парушэнняў выкарыстоўваецца ў выпадках, калі дзеянні журналіста, рэдакцыі медыя альбо медыяарганізацыі прызнаныя Радай надзвычай сур'ёзным парушэннем норм журналісцкай этыкі і цалкам несумяшчальныя з паняццямі прафесійнай журналістыкі. Заява Рады публікуецца на інфармацыйных рэсурсах Сакратарыята, накіроўваецца заяўніку і аб'екту разгляду звароту. Рада і Сакратарыят прыкладаюць намаганні, каб заява як мага шырэй была распаўсюджаная ў беларускім медыясектары.

18. Парадак працы Рады па медыяэтыцы

Разгляд зваротаў і прыняцце рашэнняў адбываецца на пасяджэннях Рады па медыяэтыцы. Пасяджэнні Рады могуць праходзіць у афлайн-, анлайн- і змяшаных фарматах.

Звароты разглядаюцца ў разумна кароткі тэрмін, *неабходны для вывучэння матэрыялаў, папярэдніх камунікацый з бакамі канфлікту, склікання пасяджэння Рады і запрашэння ўсіх зацікаўленых асоб*. Пры гэтым тэрмін разгляду не можа перавышаць два месяцы.

Дзеючы склад Рады павінен завершыць разгляд прынятых да разгляду зваротаў да выбараў наступнага складу Рады. Звароты, якія паступілі пазней, чым за 10 дзён да выбараў, перадаюцца на разгляд новаму складу Рады.

18.1. Парадак склікання, падрыхтоўка да пасяджэння Рады па медыяэтыцы

Пасяджэнні Рады праводзяцца па меры паступлення зваротаў для разгляду. Пасяджэнні склікае і праводзіць старшыня Рады. Пасяджэнне можа склікацца таксама на патрабаванне не менш за трох сябраў Рады.

Паведамленне пра скліканне пасяджэння павінна быць накіраванае сябрам Рады праз абраны і ўзгоднены сябрамі Рады бяспечны канал сувязі не менш чым за 5 дзён да меркаванай даты пасяджэння. Дата і фармат пасяджэння ўзгадняюцца сябрамі Рады супольна. Дакументы і матэрыялы, якія падлягаюць разгляду, прадстаўляюцца старшынёй Рады альбо адказным сябрам Рады, які вёў папярэднія камунікацыі з бакамі канфлікту, не пазней чым за 3 дні да пасяджэння.

На пасяджэнне Рады запрашаюцца бакі канфлікту (аўтары зваротаў, журналісты і прадстаўнікі суб'ектаў, датычна якіх пададзены зварот) і прадстаўнік Сакратарыята. Рада мае права запрасіць на пасяджэнне іншых асоб, прысутнасць і тлумачэнні якіх на пасяджэнні мэтазгодныя. Паводле рашэння Рады на пасяджэнне могуць быць запрошаныя прадстаўнікі медыя.

18.2. Пасяджэнне Рады па медыяэтыцы

Пасяджэнні Рады з'яўляюцца правамоцнымі, калі на іх прысутнічае не менш за 5 сябраў Рады.

На пачатку пасяджэння старшыня Рады вызначае, ці ёсць неабходны кворум для прыняцця рашэння, у выпадку наяўнасці кворуму абвясчае пра пачатак пасяджэння і інфармуе пра прысутнасць ці адсутнасць на ім бакоў канфлікту, прысутнасць іншых запрошаных.

На кожным пасяджэнні старшыня Рады прызначае сакратара, які вядзе пратакол пасяджэння. Пратакол перадаецца старшыні Рады і захоўваецца Сакратарыятам.

Старшыня Рады агучвае змест звароту пра меркаванае парушэнне журналісцкай этыкі альбо просіць прадставіць яго адказнага сябра Рады, які вёў папярэднія камунікацыі з бакамі канфлікту. Пасля гэтага свае аргументы выкладаюць заяўнік, затым журналіст, прадстаўнік рэдакцыі медыя ці медыяарганізацыі, у дачыненні да якога/якой паступіў зварот. У выпадку прысутнасці іншых асоб, запрашэнне якіх на пасяджэнні было расцэненае як мэтазгоднае, заслухоўваюцца іх тлумачэнні. Задаваць пытанні падчас пасяджэння могуць толькі сябры Рады і бакі канфлікту.

Пры разглядзе звароту ў адсутнасць запрошаных бакоў канфлікту Рада абмяжоўваецца даследаваннем пададзеных імі матэрыялаў і аргументаў, выкладзеных у звароце і падчас папярэдніх камунікацый, і на іх падставе выносіць рашэнне.

У выпадку асабістай зацікаўленасці аднаго ці некалькіх сябраў Рады ў канкрэтнай сітуацыі, каб пазбегнуць канфлікту інтарэсаў, гэты сябра ці сябры Рады самаадхіляецца (адхіляецца) ад галасавання па дадзеным звароце. Пры гэтым такія сябры Рады маюць права на пасяджэнні выказаць свае меркаванні.

Рашэнні прымаюцца адкрытым галасаваннем сябраў Рады. Рашэнне лічыцца прынятым, калі за яго прагаласавала не менш за 4 прысутных на пасяджэнні сябраў Рады, якія маюць права голасу.

18.3. Абскарджанне рашэнняў

Рашэнні Рады па медыяэтыцы, прынятыя па выніках разгляду індывідуальных зваротаў, абскарджанню не падлягаюць.

Рада па медыяэтыцы мае права на ўласную ініцыятыву перагледзець, змяніць ці адмяніць прынятае раней рашэнне ў выпадку выяўлення новых акалічнасцяў, якія былі невядомыя Радзе падчас разгляду звароту.

19. Заключныя палажэнні

Гэтае Пагадненне і Кодэкс уступаюць у сілу з моманту, калі да іх далучылася не менш за пятнаццаць рэдакцый медыя і медыяарганізацый.

На працягу 60 дзён з моманту ўступлення Кодэкса і Пагаднення ў сілу Сакратарыят арганізуе і праводзіць пасяджэнне Медыяасамблеі для выбараў першага складу Рады па медыяэтыцы.

Змены ў гэтае Пагадненне ўносяцца рашэннем Медыяасамблеі, калі за такое рашэнне прагаласавала большасць ад агульнай колькасці ўдзельнікаў Медыяасамблеі.

Дэкларацыя сябра Рады па медыяэтыцы

Я, _____ (імя і прозвішча абранага сябра Рады па медыяэтыцы), як сябра Рады па медыяэтыцы лічу сябе абавязаным:

- Прытрымлівацца Кодэкса прафесійнай этыкі беларускіх журналістаў.
- Прытрымлівацца Пагаднення аб самарэгуляванні беларускага медыясектара і добрасумленна выконваць абавязкі, якія яно накладае на сябраў Рады, у тым ліку ўдзел у пасяджэннях, разгляд скаргаў і прыняцце рашэнняў па іх.
- Падтрымліваць празрыстасць у дзеяннях Рады і ў сваёй дзейнасці як сябра Рады.
- Пры выкананні сваіх абавязкаў у Радзе па медыяэтыцы дзейнічаць выключна ў інтарэсах грамадскасці і забяспечваць неперадузяты разгляд скаргаў.
- Своечасова паведамляць пра любыя патэнцыйныя альбо рэальныя канфлікты інтарэсаў і не ўдзельнічаць у разглядзе спраў, дзе такія канфлікты могуць паўплываць на маю аб'ектыўнасць.
- Захоўваць канфідэнцыйнасць інфармацыі, атрыманай у ходзе выканання абавязкаў сябра Рады.
- Не выкарыстоўваць інфармацыю, атрыманую ў межах працы Рады, у асабістых інтарэсах альбо ў інтарэсах трэціх асоб.
- Дзейнічаць з павагай да правоў і годнасці іншых людзей як у прафесійным, так і ў асабістым жыцці.

Дата:

Подпіс:

П. І. кандыдата: _____

_____

_____

Форма звароту ў Раду па медыяэтыцы

1. імя і прозвішча заяўніка альбо поўная назва юрыдычнай асобы, назва групы/аб'яднання, які/якая падае зварот і кантакт зваротнай сувязі;
2. назва медыя ці медыяарганізаці, адносна якога/якой падаецца зварот;
3. імя і прозвішча журналіста (альбо псеўданім), які падрыхтаваў матэрыял;
4. дата публікацыі матэрыялу, які з'яўляецца прадметам звароту;
5. назва артыкула альбо праграмы, у якой змяшчаецца інфармацыя, што з'яўляецца прадметам звароту;
6. апісанне сутнасці меркаванага парушэння, якое з'яўляецца прадметам звароту;
7. поўная копія матэрыялу альбо спасылка на электронную версію інтэрнэт-выдання з указаным НТТР-адрасам, у якім быў размешчаны спрэчны матэрыял.